

[Finansministeren.]

Rede i den Betænkning, der blev afgivet i November 1939, og som er tilstillet Rigsdagens Medlemmer. Som det fremgaar af Betænkningen, har Udvalget til Belysning af Sagen indhentet nærmere Oplysninger om vore Nabolandes Lovgivning paa det her omhandlede Omraade, og disse gaar i Hovedtrækkene ud paa følgende:

I Sverige kan det, naar en Statstjenestemand tilpligtes at betale sin fraskilte Hustru Underholdsbidrag, som et Led i Skilsmissebehandlingen bestemmes, at hun skal være berettiget til Enkepension; det er dog en Forudsætning, at Ægtefællerne har levet sammen i mindst 5 Aar, og at Tjenestemanden ved Samlivets Ophør var fyldt 30 Aar. I Tilfælde, hvor Tjenestemanden ogsaa efterlader sig en Enke, deles Pensionen lige mellem denne og den fraskilte Hustru.

I Norge er der ved en i 1937 sket Ændring i Ægteskabsloven indført en generel Ordning, hvorefter en fraskilt Hustru som Hovedregel beholder sin Ret til Pension, saafremt Manden ved Skilsmissen tilpligtes at svare Underholdsbidrag til hende. Har Manden indgaaet nyt Ægteskab, deles Pensionen mellem Enken og den fraskilte Hustru i Forhold til Længden af det Tidsrum, i hvilket hver af dem har været gift med ham.

I Finland har Spørgsmaalet om fraskilte Hustruers Pensionsret været fremdraget af de derværende Kvindeorganisationer, men er endnu ikke naaet frem til Løsning.

Inden for Udvalget har der været almindelig Enighed om, at det ikke er retfærdigt, at en fraskilt Hustru ved Skilsmissen helt mister den Adgang til Pension, hun har haft og regnet med i de Aar, hendes Ægteskab har bestaaet, og hvortil hun selv indirekte har bidraget gennem Udredelsen af Udgifterne til Pensioneringen, og der peges paa, at denne Uretfærdighed bliver desto større, jo længere Tid Ægteskabet har bestaaet.

Ud fra de i Betænkningen anførte Hovedsynspunkter foreslaas da en Nyordning, hvorved der paa dette Omraade — ligesom Tilfældet er med Hensyn til en Række familieretlige Love — tilvejebringes en vis nordisk Ensartethed.

Den foreslaaede Ordning omfatter ikke alene Statstjenestemandshustruer, men ogsaa Kvinder, der er gift med kommunale Tjenestemand, Funktionærer i offentlige Institutioner, koncessionerede Selskaber og private Virksomheder samt andre, hvem der som Led i deres Tjenesteforhold er sikret en Enkepensionsordning. Uden for Lovens

Rammer falder derimod Personer med egen Virksomhed, saasom selvstændige forretningsdrivende, Læger eller Sagførere, der har tegnet Pensionsforsikring for deres Hustru eller sluttet sig sammen i en Pensionskasse, idet der fra et samfundsmæssigt Synspunkt ikke her er samme Trang til at gøre Indgreb i den frie Bestemmelsesret.

Efter den af Udvalget anvendte Formulering vilde de foreslaaede nye Regler komme til Anvendelse, hvad enten Ordningen er truffet kollektivt, eller Enkepension er sikret individuelt. Efter Ministeriets Opfattelse bør Lovens Regler imidlertid kun omfatte Pensionsordninger, hvor Pensionsbidragenes Størrelse og Erlæggelse er uafhængig af, om den paagældende Funktionær er gift eller ikke, og hvor der altsaa er Tale om en kollektiv Enkepension, idet Lovens Anvendelse paa disse Ordninger maa antages ikke at ville medføre nogen nævneværdig Ændring af Pensionsbidragene.

I denne Forbindelse skal jeg fremhæve, at det har været en Forudsætning fra Finansministeriets Side, at en Nyordning ikke maatte medføre økonomiske Ofre af Betydning, idet Hovedsynspunktet maa være det, at der ikke paa Grund af Tjenestemandens private ægteskabelige Forhold bør udredes mere, end om han kun havde efterladt sig en Enke. Efter de af Udvalget givne Oplysninger maa det da ogsaa antages, at den foreslaaede Nyordning, for saa vidt Enkepension angaar, i det store og hele vil komme til at hvile i sig selv.

Hvad Spørgsmaalet om Reglernes Plads i Lovgivningen angaar, har man ikke anset det for systematisk rigtigt at indordne Bestemmelser herom under den almindelige Ægteskabslovgivning, idet de foreslaaede Bestemmelser er Særregler for en mindre Del af Befolkningen og paa Grund af Forhold, der er specielle for denne Gruppe, afviger fra Ægteskabslovens almindelige Principper, hvorefter Ægtefællernes Krav paa Underholdsbidrag fra hinanden dels i Princippet er gensidigt, dels bortfalder ved den forpligtedes Død. Ordningen er derfor udformet dels som en særlig Lov om Bevarelse af Enkepensionsret ved Separation og Skilsmisse, dels som Ændringer i Tjenestemandenslovens § 67.

I Lighed med, hvad der er gældende i Sverige, foreslaas Afgørelsen af, om en fraskilt Hustru skal bevare sin Ret til Enkepension, henlagt til den Myndighed, der har Skilsmissesagen til Behandling, og som Betingelser for Pensionsrettens Bevarelse foreslaas opstillet, at Ægteskabet først ophæves efter at have bestaaet i mindst 5 Aar, og